Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 155 (655) ♦ Вівторок, 17 серпня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Сучасна геометрія: довжина хлібної черги прямо пропорційна висоті врожаю

НАМ можна просто позаздрити — немає, мабуть, у світі країни, такої багатої на парадокси, абсурди та інші іноземні терміни і те, що вони визначають. Земля крутиться, сонце сходить і заходить,число природних катаклізмів не збільшилось, дощі випадають або не випадають... Одним словом, все, як завжди. І, як завжди, люди сіють та збирають хліб. Щоб потім стати за ним у чергу, яка тим довша, чим більше було звітів про високі врожаї та вчасне виконання держзамовлення. На те є об'єктивні причини, вже давно інфляція перейшла в галоп. І ми бігаємо за нею, розуміючи, що це — біг по колу, не знаючи лише, коли він скінчиться. Наші мами й бабусі працювали,відмовляючи собі у найнеобхіднішому, щоб ніколи ми не знали нестатків і голоду. Та історія вкотре позбиткувалася. Черги за хлібом знову стали реальністю. І тим, хто стоїть у тих чергах, байдуже, що по колу інфляції нас водять на налигачі цін на енергоносії. Їм потрібен хліб. Щодня.

Фото Олександра Клименка.

Абзац з листа

Поки політики та економісти сушать голови над питаннями асортименту та вартості споживчого кошика громадянина України, в моїй залатаній торбині тільки й того, що свята хлібина та пляшка молока. І їхня вартість дорівнює напрацьованій пенсії...

Марія КОВАЛЬ, пенсіонерка.

Черкаси.

Відверто про справи військові

Учора до Києва з дводенним офіційним візитом прибув федеральний міністр оборони ФРН Фолькер Рюе.

У другій половині дня відбулися переговори міністрів оборони України та Німеччини К. Морозова й Ф. Рюе. Сторони у щирій, відвертій атмосфері обговорили питання розвитку співробітництва між двома країнами у військовій галузі. Відтак глави оборонних відомств підписали спільні україно-німецькі документи.

Того ж дня Ф. Рюе прийняв Президент України Л. Кравчук. Під час зустрічі, окрім інших питань, які становили взаємний інтерес, обговорювалася проблема ратифікації українським парламентом угоди про скорочення стратегічних наступальних озброєнь. Надвечір відбулася бесіда між німецьким міністром оборони та главою українського зовнішньополітичного відомства А. Зленком. Обговорено питання інтенсифікації двосторонніх відносин, а також деякі міжнародні проблеми.

Продиктовано в номер

«Чумацький шлях»: у Крим по ... пісню

З 20 по 24 серпня в Криму триватиме фестиваль українського мистецтва «Чумацький шлях». Він розпочнеться в Армянську і закінчиться гала-концертом у Євпаторії. У мистецькому святі братимуть участь і відомі професійні ансамблі, і окремі майстри культури, і самодіяльні колективи Криму та багатьох областей України.

На жаль, політичне небо над сонячним півостровом нині захмарене. Тому корисні всі засоби, що сприяють консолідації суспільства. Особливо такі, як цей фестиваль мистецтва. Разом з тим міністр культури Іван Дзюба підкреслив: одне із завдань «Чумацького шляху» — дати відчути українцям Криму, що вони не залишені напризволяще, що за ними — наша держава, народ і культура.

500 доларів за «Винахід року»

Науковців, раціоналізаторів, творців оригінальних ідей чекає нова премія — 500 доларів США. Щорічно присвоювати її авторам високоефективних винаходів, запатентованих у нашій державі, вирішили Держпатент України, Товариство винахідників і раціоналізаторів, акціонерна компанія МФС.

Готуємося до свята

ЛУЦЬК

Щедрий подарунок Дню незалежності піднесли сільські трудівники Волині, виконавши зобов'язання з продажу хліба. Працюючи за складних погодних умов, волиняни засипали в державні засіки 140 тисяч тонн збіжжя.

— Першими виконали план продажу хліба поліські райони — Любомльський, Ратнівський, Шацький, Старовижівський, де наперекір дощовій погоді люди виростили добрий врожай. І хлібороби темпів жнивування не зменшують, здають надплановий хліб, — сказав у телефонній розмові представник Президента у Волинській області Володимир Блаженчук. — Упевнений, що всі райони виконають державне зобов'язання продажу хліба. Радує врожайність. У середньому кожен гектар дає по 30 центнерів зерна. Як для Волині, це чудово.

ОДЕСА

Справді всенародним стане святкування Дня незалежності у Причорномор'ї. А розпочнеться воно 20 серпня в Одеському театрі опери та балету великим концертом майстрів мистецтв. Урочисті збори, фестивалі художньої самодіяльності та святкові вечорниці відбудуться в районних центрах та селах Одещини.

Як повідомили з обласної держадміністрації, уже виділено кошти для широкої пропаганди кращих зразків літератури та мистецтва як української, так і інших націй та народностей, які живуть і працюють дружно поруч на благодатній землі Причорномор'я.

Батькам, дружині та дітям підполковника Віктора Семеновича Сливного

Від імені народу України висловлюю найщиріші співчуття з приводу втрати дорогої і близької Вам людини.

Запам'ятаймо його таким, яким пішов він від нас у вічність — людиною непересічної військової відваги та великого серця, справжнім солдатом України.

Ставши до лав миротворчих сил на Балканах, він водночас став солдатом Людства, і саме в ім'я цього Людства поклав своє молоде життя на жертовник миру.

Вшановуючи світле ім'я Вашого сина, чоловіка і батька, вірю, що найкращим пам'ятником йому стане майбутній мир у Європі — мир, за який поліг славний син України підполковник Віктор Семенович Сливний.

Вічна йому пам'ять!

Президент України Л. КРАВЧУК.

Замість коментаря

Ніби закруглився, а гострі кути стирчать

Як відомо («ГУ» 14 серпня ц. р.), «круглий стіл» політпартій і громадських організацій «закруглився» в ніщо, так і не виконавши своїх функцій. Не став він ні об'єднувальним чинником для опозиції, ні кристалізатором (за партійними програмами) опозиційних блоків, ні спільним контролером за діяльністю влади, не кажучи вже про те, що на «столі» так і не з'явилося спільної програми дій опозиційних сил.

На одному з засідань «столу» заступник голови Руху О. Лавринович заявив, що «стіл» — «не мітинг, не семінар, а форма діалогу мовою аргументів, котрі або зближують, або роз'єднують». Але навіть діалогу не вийшло, скоріше — перелік монологів, які не обривали, певно, через надмірну толерантність. Тож і звучало за «столом», що наприклад, «одна проста українська дитина на міжнародному ринку коштує 50 тисяч доларів, єврейська талановита — 10 тисяч доларів, а китайська чи азіатська — всього 2—3 тисячі». Ну про що можна домовитися з тими, хто політику України змішує з кіднепінгом та ще й претендують на серйозне сприйняття. Не знаю, чи сприйняли промовця, але слухали, не обривали, не відмежувалися. Тож і договорилися...

Та на цьому необхідність у заходах на кшталт «круглих столів» для опозиції не вичерпалася. Через одну елементарну причину: поодинці всі дуже слабкі, разом — хоч якась видимість сили, а то й справді сила. Та й влада «не підкачала», підкинула «темку», котра відразу затьмарила економічний союз, а саме — можливе скасування вересневого референдуму. Тільки-но закінчили політично «столуватися», як наступного дня, 13 серпня, знову зібралися, щоб оприлюднити спільне звернення до Верховної Ради України. Підписали його 18 політпартій, об'єднань та вільних і незалежних профспілок гірників, машиністів залізниць, льотного складу цивільної авіації, малого і середнього бізнесу тощо.

У документі чітко сказано: «Уникнути долі ініціаторів соціального вибуху ви, народні депутати України, можете, лише ухваливши рішення про дострокове припинення власних повноважень не пізніше початку наступного року і призначення виборів до парламенту, які повинні відбутися за новим виборчим законом, що його ви маєте прийняти не пізніше вересня цього року. Неприйняття запропонованих вам рішень покладає на вас всю відповідальність за наслідки можливих акцій, які можуть бути вчинені для досягнення реформування влади в Україні».

Закономірно виникає запитання: що це має означати з огляду на ситуацію з референдумом і на те, що влада раніше не звертала уваги на вимоги, котрі рефреном прозвучали в цьому зверненні? Як на мене, тільки одне: згідно з народно-політичною прикметою, коли влада зовсім не звертає уваги на вимоги опозиції, то вона виконає якусь із них, повністю приписавши заслугу від того собі. Настає такий собі «момент істини», коли всі задоволені. Цілком ймовірно, що й цього разу влада погодиться на дострокові вибори. Складніше буде з новим виборчим законом. Аби він передбачав пропорційну чи змішану виборчу систему, треба, щоб з цим погодилися ті з депутатів, хто звик генерувати активність виборців «особистим вкладом» у благоустрій вулиць чи в забезпечення товарами. Однак уже ясно, що референдум просто так не скасують, якщо взагалі таке рішення про нього пройде.

Бо є ще й такі чинники. Той же О. Лавринович сказав: «Реакція на цінники в магазинах збігається з реакцією на владу. Люди розуміють зв'язок». А лідер НПГ О. Мриль заявив, що «профспілки підуть на союзи з політпартіями, і це стане прообразом справжніх передвиборних блоків, як у цивілізованих країнах». А це справді сила, і за профспілки ті, хто й далі думає бути при владі, мусять поборотися.

Володимир СКАЧКО,
оглядач.

УРЯД І КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ: ВЗАЄМОДІЯ

З ВИСТУПУ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КУЧМИ НА ПЕРШОМУ ЗАСІДАННІ РАДИ З ПИТАНЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Я глибоко переконаний, що міцні банки — це основа здорової економіки і вони повинні бути незалежними від уряду. Але саме незалежність банків і необхідність їхнього захисту від адміністративного впливу вимагають чіткої регламентації банківської діяльності законодавством. Не секрет, що законодавство сьогодні недосконале і його недоліки у ряді випадків проявляються як протиріччя, наприклад, між економічними інтересами підприємств і банків.

Перед нашою зустріччю я ознайомився з деякими показниками роботи комерційних банків у першому півріччі цього року. В окремих комерційних банках середньомісячна заробітна плата становила понад півмільйона карбованців на одного працюючого. Я не кажу, що висока заробітна плата — це погано, і ніколи не забуваю, що комерційні банки дають 20 відсотків надходжень до державного бюджету від загального обсягу податку на прибуток.

Але я стверджую, що законодавство, яке дозволяє отримувати прибутки від інфляції, є недосконалим і повинно бути переглянуте.

Саме у залученні банків до роботи, пов'язаної з удосконаленням законодавства, до підготовки і проведення банківської реформи, вироблення узгодженої між урядом і банками економічної політики я вбачаю сенс створення ради з питань банківської діяльності.

Нині Україна перебуває у стані тяжкої фінансової кризи. Держава неспроможна сплачувати свої внутрішні та зовнішні борги. Українські підприємства, у своїй більшості, не мають коштів для сплати поставок імпортних енергоносіїв, сировини та комплектуючих. А населення України через високі ціни не може купити навіть ті товари, які ми ще маємо на внутрішньому ринку.

Тому нині уряд веде роботу щодо удосконалення валютного законодавства. Так, на мій погляд, явно помилковим було визначення валютного курсу українського карбованця за результатами торгів на такому обмеженому валютному ринку, яким є валютна біржа. Плаваючий валютний курс передбачає можливість конвертування національної валюти. Але вона є лише відображенням товару, що конвертується, тобто його конкурентоспроможності на світовому ринку.

Уряд готує звернення до Верховної Ради з пропозицією про перегляд валютного законодавства. А на час підготовки і прийняття нового законодавства пропонується ввести тимчасовий порядок валютного регулювання, в тому числі встановити фіксований офіційний курс карбованця до іноземних валют, виходячи із розрахунків паритетів купівельної спроможності валют і стану платіжного балансу.

Ми розраховуємо таким чином не допустити руйнівних для економіки коливань обмінного курсу під впливом суто кон'юнктурних або спекулятивних факторів.

Офіційний курс карбованця, крім завдань обліку, служитиме також для викупу та продажу тієї частки валютних надходжень, яка відповідно до чинного законодавства підлягає обов'язковому продажу експортерам. Це, як ви розумієте, вимушений захід, викликаний станом нашого платіжного балансу. За даними розрахункового платіжного балансу України на 1993 рік, від'ємне сальдо по торговельних операціях може досягти астрономічної суми 11,8 трильйона карбованців. Наша заборгованість тільки Росії за поставки нафти і газу вже перевищує 850 млрд. рублів.

Разом з тим ми розуміємо необхідність розвитку вільного валютного ринку. Вільно, за ринковим курсом, продаватиметься та частка валютних надходжень, що не підлягає обов'язковому продажу. Разом з Національним банком ми готові піти на розширення вільного ринку валюти шляхом допуску на валютну біржу юридичних осіб —нерезидентів. Сподіваємося, що це буде підтримано комерційними банками.

Вважаємо, що таке рішення створить умови для розширення іноземних інвестицій в Україні та дозволить зменшити від'ємне сальдо нашого платіжного балансу за рахунок припливу іноземного капіталу.

Останнім часом відбувається зближення позицій уряду і Національного банку у питаннях визначення кредитно-грошової політики. Уряд і Національний банк однаково розуміють необхідність боротьби з інфляцією, а також те, що найефективнішим засобом такої боротьби є жорстка грошово-кредитна політика. Отже, процентні ставки щодо централізованих кредитів Національного банку у перспективі мають стати позитивними: звідси виходить, що при нинішніх темпах інфляції вони повинні поступово підвищуватися.

Ми вважаємо, що поняття пільгових кредитів для підтримки пріоритетних галузей необхідно повністю виключити з лексикону цього банку. Він стане справжнім центральним банком лише тоді, коли для нього залишиться тільки один пріоритет в економіці — забезпечення стабільності національної грошової системи.

Дещо у цьому напрямі вже досягнуто. У зв'язку з нещодавнім Указом Президента України Національний банк вже не зможе надавати кредити за ставками, нижчими від офіційно встановленої ставки рефінансування.

Визначення пріоритетів і підтримка пріоритетних галузей стає виключним правом уряду.

Важливим антиінфляційним заходом є запровадження касового порядку виконання державного бюджету України.

Уряд виходить також з того, що, незважаючи на незалежність Національного банку, його політика повинна співпадати з економічною політикою уряду, принаймні допомагати реалізації цієї політики. Бо без цього економічні реформи приречені на провал, якими б добрими не були програми та цілі цих реформ.

Останнім часом дуже багато чуток з приводу грошової реформи, які викликають хвилювання населення і породжують почуття невпевненості у підприємств, банків і підприємців. Не тільки як прем'єр-міністр, але і як голова державної комісії з грошової реформи, я заявляю, що конфіскаційну грошову реформу ми проводити не збираємося.

А запровадження гривни не є грошовою реформою, його мета — створення, я підкреслюю,— створення вперше — національної грошової системи.

Звичайно, з точки зору техніки обміну грошей краще, щоб населення тримало свої збереження на рахунках у банках, і не обов'язково в Ощадбанку, можна і в будь-якому комерційному банку. Автоматичне неконфіскаційне переведення цих грошей в гривну ми гарантуємо, незалежно від суми індивідуальних вкладень.

Уряд готовий сприяти створенню національної електронної системи міжбанківських розрахунків. Ми готові дати доручення Держстандарту та профінансувати розробку відповідної державної системи стандартів, забезпечити технічний бік експлуатації лінії зв'язку, їх захист, виробництво необхідного обладнання, але тільки за таких умов:

по-перше, в цій програмі повинно брати участь могутнє об'єднання комерційних банків, наприклад, тих, що представлені в нашій раді;

по-друге, програма повинна гарантувати швидке і ефективне проведення розрахунків і платежів у народному господарстві.

Уряд готовий підтримати створення банками в Києві банківського і фінансового центру європейського рівня аж до передачі під такий центр одного з будинків на Хрещатику. Все залежить від вашої ініціативи.

На закінчення я хотів би висловити надію, що створення ради з питань банківської діяльності при Кабінеті міністрів України сприятиме реформуванню нашої економіки на ринкових засадах.

Вітаємо

Художньому керівнику — директору Державного академічного українського народного хору імені Г. Верьовки АВДІЄВСЬКОМУ А. Т.

Вельмишановний Анатолію Тимофійовичу!

В день Вашого 60-річного ювілею прийміть щиросердні привітання і побажання довголіття, творчого натхнення, наснаги і нових звершень в ім'я розквіту мистецтва незалежної України.

Як видатний музикант, педагог, громадський діяч, талановитий організатор, своєю щоденною невтомною працею Ви збагачуєте нашу культуру, сприяєте духовному відродженню народу. Очолюючи протягом багатьох років всесвітньовідомий художній колектив, гордість нашої музичної культури — Державний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Верьовки, Ви як новатор примножуєте його славні традиції, і водночас Ваш колектив є посланцем миру від нашої молодої держави.

Зичу Вам, шановний Анатолію Тимофійовичу, щастя, добра та благополуччя.

З повагою

Президент України
Л. КРАВЧУК.

Народному художнику України РОМАНИШИНУ М. М.

Шановний Михайле Миколайовичу!

Сердечно вітаю Вас у день Вашого ювілею. Своєю невтомною творчістю Ви гідно продовжуєте традиції української художньої культури. Ваші твори, пройняті пристрасним ствердженням величі народу-творця, сповнені яскравою палітрою краси української природи, здобули заслужену популярність.

Самобутній митець, директор Державного музею українського образотворчого мистецтва, Ви докладаєте великих зусиль в ім'я духовного відродження нашої молодої незалежної держави.

Бажаю Вам міцного здоров'я, успіхів у Вашій благородній справі.

З повагою

Президент України
Л. КРАВЧУК.

З ТРУДОВИМ ЗДОБУТКОМ

Президент України Леонід Кравчук і Прем'єр-міністр України Леонід Кучма надіслали трудівникам Рівненської області щирі вітання, в яких висловлюється глибока подяка за успішне виконання держзамовлення на хліб. При плані 120 тисяч тонн вони продали 120,3 тисячі тонн. Продаж зерна триває. Найближчими днями в державні засіки надійде ще 20 тисяч тонн.

Президент України Л. Кравчук привітав також трудівників ланів Волині, Житомирщини, Івано-Франківщини та Львівщини з успішним виконанням державного замовлення на хліб у повному обсязі. Побажав їм доброго здоров'я, творчої наснаги і успіхів у благородній справі в ім'я розбудови незалежної України.

СТРАТЕГІЯ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УРОЖАЇВ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК, 16. (Укрінформ). Долю майбутніх урожаїв в Україні обговорили учасники зонального семінару-наради з питань розвитку агропромислового комплексу, який відкрився у Дніпропетровській області. В ньому беруть участь керівники держадміністрацій дев'яти областей країни і Республіки Крим.

Учасники наради відвідали ряд господарств Придніпров'я, обговорили результати нинішньої збиральної кампанії, яка фінішує в Україні, стратегію вдосконалення технологічних процесів вирощування насіння зернових культур, зокрема, кукурудзи. Обговорено також передбачувану концепцію виконання соціального держзамовлення в агропромисловому комплексі на 1994 рік, нові підходи у відносинах між державою і товаровиробниками.

У роботі наради бере участь Прем'єр-міністр України Леонід Кучма, віце-прем'єр-міністр Володимир Дем'янов, керівники ряду міністерств і відомств.

НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ — ІНТЕГРАЦІЯ

26 серпня у білоруській столиці відбудеться засідання координаційно-консультативного комітету Співдружності незалежних держав. А наступного дня в Мінську зберуться на нараду глави урядів СНД. Вони обговорять питання економічної інтеграції країн співдружності та шляхи створення економічного союзу. Про це повідомив заступник виконавчого секретаря СНД Ю. Білоусов.

ВАЛЮТНА СКАРБНИЦЯ ДЕРЖАВИ

Два складні роки життя нашої молодої держави, гадаю, розвіяли сумніви навіть у найрадикальніших політичних діячів у тому, що державі не вижити без сильної влади, стрункої організації виконавчих органів. Тож і дискусії довкола — потрібні нам міністерства чи ні, потроху вщухають, бо ми бачимо, до чого призводить недосконалість урядових структур.

Особливо це далося взнаки у сфері зовнішньоекономічної діяльності, коли відсутність сильного державного координаційного і контрольного центру спричинила масове пограбування України. Чи не того у деяких колах і зчинився шалений опір створенню нашого міністерства, котре перетнуло шлях до безкарного пограбунку нашої держави?

Однак, попри всі удари в спину і фронтальні напади, Міністерство зовнішніх економічних зв'язків набирає сили і дедалі впевненіше виконує функції захисника державних інтересів на міжнародному ринку. Нашою головною політикою стає поступова інтеграція України у загальний економічний простір, у світову економіку. Зрештою, від того, як ми ведемо зовнішньоекономічні зв'язки, залежить не тільки доля економіки, а й авторитет, майбутнє усієї держави.

І ось на тлі цих роздумів наведу одну цифру: за оцінками українських учених і ООН, у першому кварталі цього року частка вироблених товарів, що йде на експорт, становить тільки один відсоток від валового національного продукту України. Навіть у слаборозвинених країнах ця частка доходить до 15 відсотків. Як то кажуть, далі котитися нікуди.

Отож одним із першочергових завдань, які ставить перед собою наше міністерство, є сприяння розвиткові потенціалу України. Передусім за рахунок високотехнічних, наукоємних галузей машинобудування, порошкової металургії, виробництва надтвердих матеріалів, електрозварювальних технологій та ін. Відтак наші фахівці мають, по-перше, забезпечувати майбутніх експортерів інформацією, законодавчим захистом, державним супроводженням зовнішньоторгових операцій, а також кредитуванням, додатковою тарифною підтримкою.

Ми повинні, як це робиться в цивілізованому світі, перейти, нарешті, від державного замовлення на експортну продукцію до конкурсно-контрактової системи її державної закупівлі. Зрозуміло, що до цього переліку має потрапити тільки та продукція, яку реально можна реалізувати на зовнішньому ринку за вільно конвертовану валюту. Перелік такої продукції наше міністерство вже готує спільно з галузевими міністерствами й відомствами. Має незмінно діяти правило: виробник може продавати продукцію під «вільний експорт» тільки після того, як виконав свої зобов'язання за контрактом. Лише за цієї умови будуть гармонійно збалансовані інтереси держави і конкретного виробника.

Політику Міністерства зовнішніх економічних зв'язків спрямовано на те, щоб максимально зацікавити виробника в праці на експорт. Один з важелів такого заохочення — пільгові податки для підприємств, які здійснюють поставки за кордон.

Хотів би спростувати думки тих, хто вважає, що нині Україна нічого, крім сировини, не може запропонувати іноземним партнерам. Американські експерти, наприклад, високо оцінюють наш машинобудівний комплекс, ставлячи його за експортними можливостями на 11-те місце у світі. Уже сьогодні на світовому ринку мають високу репутацію українські літаки, судна, верстати, прилади, електротехнічні вироби.

А якщо вже говорити про сировину, то маємо значно поліпшити оброблення і підготовлення її до продажу, щоб торгувати за гідними цінами. І мова тут не тільки про традиційний метал чи мінеральні добрива. Україна може зайняти солідну позицію на світовому ринкові титану, рідкоземельних елементів, будівельних матеріалів, обробленого каменю і, зрозуміло, сільськогосподарської продукції, вартість якої вже цього року може становити понад 30 мільярдів доларів.

Нарешті, всерйоз треба зайнятися міжнародним туризмом — галуззю, яка, за світовим досвідом, найскоріше дає прибуток. Поки що ми приймаємо в себе десь 250 тисяч іноземних туристів, що становить лише 0,05 відсотка від їх загалу у світі. А реально ми готові вже наступного року обслужити 5 мільйонів туристів, що дасть державній скарбниці близько мільярда доларів. Чи треба когось переконувати, що Україна — золотий край для туризму? Треба тільки забрати цю галузь з рук деяких лжеменеджерів і поставити справу на державну основу.

Чудове географічне положення України дає можливість мати добрі валютні надходження за транзитні залізничні, автомобільні, повітряні перевезення, транспортування нафти й газу. Все це разом може поповнювати скарбницю шістьма мільярдами доларів щорічно.

Ви скажете: де ж та величезна кількість валюти, про яку говорите, котрої досить не тільки для стабілізації карбованця, а й для забезпечення нас життєво важливою продукцією й технологією? А там, де ми її втрачаємо.

Саме для того й створене наше міністерство, щоб не лише допомагати господарникам як державного, так і приватного сектора здобувати її, а й разом з іншими державними органами пильно стежити, щоб вона не губилася, не прилипала до чужих рук, не викидалася на вітер.

Ось ми й підійшли до другого стратегічного напряму діяльності міністерства — шукати розумне співвідношення експорту й імпорту. Зараз ми працюємо над тим, як найближчим часом налагодити в Україні виробництво імпортнозамінної продукції, тієї, якої нам гостро не вистачає у повсякденному житті. Скажімо, зернових кормо-, картоплезбиральних комбайнів, сіялок, косарок, тролейбусів, автобусів, навантажувачів, холодильників, взуття, тканин, сигарет, автомобілів, теле-, відео-, аудіотехніки і такого іншого. А разом з тим — захистити нашу економіку, виробництво від низькоякісних товарів, що часто йдуть і з Заходу, і зі Сходу. Для цього вводяться свідоцтва та сертифікати, створюються різні нетарифні бар'єри.

Нас часто звинувачують: чого це ми виставили такий заслін увезенню ряду товарів? Але ж навіть у США понад 35 відсотків товарів і досі захищені нетарифними бар'єрами. І це, зважте, за такої відлагодженої системи контролю і за такого багатства країни.

Все, про що тут ідеться, повною мірою стосується й торгівлі України з Росією та іншими державами колишнього Союзу.

У стратегічному плані шлях розвитку нормальних зовнішньоторговельних відносин з Росією та іншими державами колишнього СРСР пролягає через встановлення реального курсу українського карбованця до рубля та інших валют.

Для цього передусім необхідно налагодити справді вільні торги валютою, жорстко контролювати виконання Закону про валютне регулювання (насамперед, забезпечити обов'язковий продаж валюти, в тому числі й російського рубля, на валютних біржах) і антимонопольне регулювання банківської діяльності в Україні. Поки що має місце не валютний ринок, а дружній клуб банків-монополістів.

І, зрозуміло, врегулювання митного механізму. З одного боку, енергоносії взагалі треба звільняти від мита, а з другого — треба поставити митну перепону реекспортові до Росії товарів, що їх там не виробляють: саме вони й підтримують спекулятивний курс російського рубля. Крім того, необхідно встановити жорсткий контроль над цінами на експортовану продукцію.

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності немислима без чіткого валютного регулювання. Ми повинні, зрештою, припинити гуляння іноземних валют на українському ринку.

Новий імпульс розвиткові української економіки можуть дати іноземні інвестиції. Для цього треба прискорити розроблення та прийняття Державної програми заохочення іноземних інвестицій, яка визначала б пріоритетні галузі для залучення таких інвестицій та додаткові пільги інвесторам у цих галузях, а також прийняти законодавчий акт, який дозволяв би іноземним інвесторам набувати прав власності на земельні ділянки під будівництво виробничих об'єктів. Зрештою, настав час перейти до вільних економічних зон, орієнтуючись на виробництво товарів експортного спрямування, створити державне українське товариство зі страхування і перестрахування комерційних ризиків у зовнішньоекономічній діяльності, забезпечити широкі можливості для участі іноземних суб'єктів у приватизації державного майна України, дії на ринку нерухомості.

Підбиваючи своєрідний підсумок сказаному, хочу ще раз наголосити: якщо хочемо мати достатню кількість валюти в Україні, що повинно зіграти вирішальну роль у виході її з кризи, треба негайно змінити принципи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Облишмо амбіції і прийдімо до єдиного урядового органу — Міністерства зовнішніх економічних зв'язків, яке має все — і спеціалістів, і досвід, і чітку програму для організації ефективного координування і контролю зовнішньоекономічної діяльності. В інтересах держави, а не окремих осіб, потрібно, щоб наше міністерство створило систему підпорядкованих йому підприємств і організацій, яка розширила б сервісні послуги суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, допомагала б їм орієнтуватися у світовому ринку.

Уже створюються державні спеціалізовані зовнішньоекономічні організації, торгові представництва України, українські торгові доми за кордоном, державні товариства страхування комерційних ризиків, тобто ті структури, без яких держава не може впевнено почуватися на світовому ринку.

На часі — входження України до системи формування принципів міжнародного економічного співробітництва, вступ її до міжнародних економічних організацій, отримання статусу країни, що розвивається. Це допоможе нам успішно розв'язати багато як міжнародних, так і внутрішніх соціально-економічних проблем.

Іван ГЕРЦ,
міністр зовнішніх економічних зв'язків України.

Польовий стан

ПРИЦІЛ НА МІЛЬЙОН

На Полтавщині — свято урожаю, у просторіччі — обжинки. На святі як на святі: лунають привітання на адресу передовиків, ллється музика й пісні, є що випити і чим закусити. Зрештою, людям дали по два вихідних, а це, погодьтеся, також хороший дарунок напруженої літньої пори. Урожай зібрано рекордний — в середньому по 40,7 центнера з кожного гектара. Область першою в країні виконала держзамовлення з продажу ранніх зернових, а всього в засіки України відправлено вже понад 810 тисяч тонн збіжжя. Передбачається, що до Дня незалежності України на хлібоприймальні пункти надійде не менше 920 тисяч тонн хліба нового урожаю, а разом з пізніми зерновими є реальна можливість здобути і полтавський мільйон.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

РОЗПОЧАЛИ КОПАТИ КАРТОПЛЮ

І саме там, де її найраніше садили — в дослідному господарстві «Тучинське», що у Гощанському районі. Тучинці давно зарекомендували себе майстрами високих врожаїв: тут і картопля родить на славу, і цукрові буряки відмінні, і кукурудза розкішна. А зернових цього року зібрано на круг по 59 центнерів з гектара. Окремі площі дали навіть по 75 центнерів.

У Тучині копають картоплю раннього сорту «Остара» — імпортного походження. Вона має чудові смакові якості, добре зберігається взимку і, головне, врожайна — нині її накопують з гектара по 300 центнерів.

— Тепер село може жити,— каже директор дослідного господарства Микола Зінчук.— Закупівельні ціни врешті стали «людськими». Продавши продукцію, можна буде купити техніку, гарно розрахуватися з хліборобами.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

БЕЗ ГОРОХУ, ЗАТЕ ІЗ ПШЕНИЦЕЮ

Після того, як між Хмельницькою і Чернівецькою областями утворили Дністровське водосховище, над Поділлям і Буковиною запанували зовсім інші кліматичні умови. Рідко видавався такий рік, щоб на жнива не було дощів, злив і вітровіїв. Не став винятком і нинішній. Погожа днина — на вагу золота. Лише один приклад. У сільгосппідприємстві «Дністер» Новоушицького району розпочали збирати горох. Урожайність — близько 80 центнерів з гектара. Та не довгою була радість хліборобів — кілька годин. Після обіду горох уже молотили дощ із градом, аж поле всіяли порожні лушпайки!

Проте селяни роблять все, щоб хлібні засіки були повні. Хмельниччина збирає по 41, Тернопільщина — по 39,9, Вінниччина — по 38,1 центнера з гектара. Найкращі справи у хліборобів Чемеровецького — по 52,9, Ямпільського та Заліщицького — по 47,1, Тростянецького і Красилівського районів — понад 46 центнерів з гектара. А ось трудівники сільськогосподарського підприємства «Жердянське» зібрали на круг по 86 центнерів пшениці!

Людмила КСЬОНДЗ.

Продиктовано в номер

На флоті й на естраді

15 серпня сторожовик Українського флоту «Гетьман Сагайдачний» відбув із Севастополя до Одеси. На його борту — командуючий ВМС України Б.Кожин. В Одесі Кожин зустрінеться з головнокомандуючим Об'єднаним командуванням НАТО в Атлантиці адміралом Міллером.

Тим часом три кораблі ЧФ пішли до берегів Грузії, щоб евакуювати з-під Батумі російську військову частину. Похід кораблів узгоджено з президентськими службами України та РФ.

А щойно стало відомо: з Міноборони Росії до Міноборони України надійшли для узгодження пропозиції про значне скорочення ЧФ — на третину. Частина кадрового складу буде переведена на інші флоти РФ, частина — у ВМС України. У запас будуть звільнятися лише офіцери та мічмани, що вислужили право на пенсію і мають житло.

А в Ялті сьогодні відкривається Міжнародний фестиваль мистецтв «Оксамитові сезони Криму» за участю митців України, Росії, США, Японії, Італії.

Підтримують Президента

Комітет підтримки Президента створено у Херсоні. До його складу увійшли авторитетні, шановані в області люди, котрі раніше не брали активної участі в політичній боротьбі. Комітет не прагне до співробітництва з партіями і рухами, вважаючи, що вони не зможуть суттєво вплинути на результати очікуваного вересневого референдуму. Виняток зроблено лише для Трудового Конгресу України, обласна організація якого завойовує все більше довір'я у населення завдяки своїй конструктивній програмі.

Петлюрівські читання

У Полтаві відбулися другі Петлюрівські читання, як і перші, минулорічні, — вони присвячені річниці незалежності України. Ім'я Симона Петлюри, полтавця, який свого часу доклав багато сил до розбудови української державності, повертається із забуття історії. У своїх доповідях науковці із Києва і Полтави висвітлили політичний і економічний світогляди Петлюри, його проекти державотворення, настрої селянства за тих далеких буремних часів.

Ініціатор — Партія праці

Донецький осередок Партії праці проводить консультативні зустрічі з лідерами місцевих відділень партій, рухів та громадських організацій. Головна тема консультацій — підтримка економічного союзу «Україна-Росія-Білорусь». За такий союз — місцеві ХДПУ, соціалісти, комуністи, ЛКСМ, Об'єднання «Нова Україна», партія слов'янської єдності та обласна асоціація керівників підприємств.

Молоко — ваше, порядки — наші

Посольство України в Республіці Польща отримало офіційну інформацію польського митного управління про введення з 1 вересня цього року нового порядку транзитного перевезення молока і молочних продуктів територією цієї республіки. Повідомляючи про це, прес-центр Митного комітету України вказує, що перевозити через Польщу молоко й молочні продукти можна буде, отримавши на митних переходах дозвіл тамтешньої ветеринарної служби. Для цього служба має оглянути товар, ознайомитися з документами на нього, в яких має бути зазначено найкоротший шлях його перевезення.

Антирадіаційна вода

Спеціальна комісія Академії наук України виявила нові цілющі властивості мінеральної води, багатющі джерела якої знайдено в Гусятині на Тернопільщині. Гусятинська вода — аналог трускавецької «Нафтусі» — має антирадіаційні властивості. Вперше виготовлено консервант цілющої рідини, який можна перевозити на далекі відстані і зберігати у звичайних умовах.

А щоб він ще швидше минув в української митної служби, у Києві перебував представник Євромитниці, міжрегіональний директор митної служби Франції пан Мішель ле Брен. Пан ле Брен перебував в Україні вдруге — вперше він приїздив на два тижні в лютому нинішнього року і разом з іншими зарубіжними спеціалістами вивчав стан справ на наших митницях, щоб досконально знати — якої саме допомоги потребує митна служба нашої держави. Після цих відвідин було підготовлено і подано до комісій ЄС відповідні звіти.

Все це робиться за дорученням Євромитниці та комісій Європейського співтовариства з метою координування допомоги митній службі України. До речі, цю нашу службу пан ле Брен вважає високопрофесійною, але, як він зазначив на прес-конференції перед від'їздом додому, вона нині проходить період адаптації до нових економічних відносин (Довідка: в період існування СРСР в Україні було 25 митниць, нині — 65. У митній службі працювало 5 тисяч чоловік, до кінця ж нинішнього року має бути 13 тисяч). Він також зазначив, що Україна однією з перших серед країн колишнього СРСР прийняла свій Митний кодекс, завдяки чому певною мірою полегшилась робота митників. «Митниця має захищати чесний бізнес і сприяти йому», — неодноразово підкреслював пан ле Брен.

Контакти

МОЛОДІСТЬ — НЕДОЛІК, ЩО НАДТО ШВИДКО МИНАЄ

В результаті його повторного візиту в Україну визначено програму співробітництва Євромитниці з нашими фахівцями на найближчий рік. Цією програмою, зокрема, передбачено направлення в Україну спеціалістів Євромитниці для проведення семінарських занять, візит експертів з певної тематики, а також приїзд до Європи двох високопоставлених чиновників митної служби України для вивчення на місці досвіду роботи європейських митниць. Як зазначив начальник договірно-правового управління Митного комітету України Олександр Новоселов, наше законодавство має бути приведене у відповідність міжнародним правилам. А пан ле Брен додав: «У нас спільний інтерес —мати спільну мову!» Йшлося, звичайно, про мову митних правил.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Закон і ми

ПЕНСІОНЕРИ — МІЛЬЙОНЕРИ

Правда, звучить незвично? І все-таки сьогодні це вже реальність. Дехто з пенсіонерів (з числа осіб, які стали інвалідами в результаті ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, ті, хто працював у зоні відчуження в 1986-1990 роках) після скасування обмежень у виплаті пенсії, з 1 червня 1993 року щомісячно отримують суми, близькі до мільйона карбованців і навіть вищі.

Частина 1 ст. 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», встановлює, що пенсії з інвалідності для даної категорії призначаються «у розмірі відшкодування фактичної шкоди». Інакше кажучи, фактична шкода означає не що інше, як втрату професійної працездатності, яка, згідно з чинним законодавством, становить для третьої групи інвалідності 50—60, для другої — 80—90 і для першої — 100 відсотків.

Разом з тим, очевидно, було б доречним переглянути порядок обчислення розміру пенсій інвалідам з урахуванням реальних доходів населення, тобто в розмірі відшкодування саме фактичної шкоди. Ну хто й де зараз має можливість одержувати місячну зарплату в мільйон карбованців? Якби особи, які стали пенсіонерами з інвалідності, що настала внаслідок каліцтва або захворювання в зв'язку з Чорнобильською катастрофою, не стали інвалідами, хіба вони зараз одержували б заробіток у мільйон карбованців?

Безумовно, це люди, які заслуговують на шану й повагу, вони потребують спеціального медичного нагляду, лікування, екологічно чистих продуктів харчування і т.д. Однак з голови не йдуть рядки листа М.Ткаченка з Харківської області до редакції: «Яка різниця між інвалідом-чорнобильцем і мною — інвалідом І групи Великої Вітчизняної війни, який, не маючи ноги та руки, може одержувати лише 4 мінімальних розміри пенсії за віком?» А справді, яка різниця? Можливо, в тому, що подвиги М.Ткаченка та інших учасників війни були давно й не так гостро сприймаються нами сьогодні. Але ж вони були. І задля справедливості не слід протиставляти героїзм одних людей героїзмові інших.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Фотофакт

Без скальпеля й болю

Ще однією процедурою, що сприяє виправленню дефектів очей, поповнився арсенал медиків Кримського центру реабілітації зору. Професор Євген Морозов запропонував створити кабінет оксигенотерапії (насичення організму киснем з допомогою дихальних апаратів). Як і пілоти-висотники, діти дихають по 15-20 хвилин киснем, а потім переходять на інші процедури консервативного лікування зору. Спеціалісти центру, маючи на своєму озброєнні найновіші прилади та апарати, створені в стінах цієї лікувальної установи, просто дива творять, повертаючи зір. І робиться це без скальпеля й болю.

На знімку: професор Є.К.Морозов допомагає шестирічній пацієнтці одягти апарат для насичення організму киснем.

Фото **Костянтина ДУДЧЕНКА.** **(Укрінформ).**

Республіка Крим.

Знай наших!

Базальт — камінь коштовний

Понад два роки тому наша газета гаряче підтримала робітників Самарського заводу залізобетонних і фільтрувальних виробів, що у Дніпропетровську, які тоді зчинили переполох в усій будівельній індустрії України — першими викупили підприємство у колективну власність.

— І ми знову думаємо про майбутнє, — розповідає директор заводу Віктор Савчук, — спрямовуючи на розвиток виробництва 60 відсотків своїх прибутків. Незабаром почнемо випускати армовану базальтом бетонну продукцію. Замість металевої арматури використовуватиметься камінь-базальт, поклади якого невичерпні.

Тим часом, зайнялися і виробництвом базальтового волокна, попит на яке також чималий. Але головним чином зусилля тепер зосереджуємо на відпрацюванні технологій антикорозійного захисту металевих і бетонних деталей та конструкцій великих інженерних споруд на зразок мостів чи промислових комплексів.

І знову, застосовуватиметься базальт, точніше, базальтова луска, яка служитиме захисним покриттям. «Подібні технологій Європа ще не знає, — запевнив Віктор Савчук, — то ми згідні на партнерське співробітництво з бажаючими спільно виходити на новий рівень виробництва».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Зверніть увагу

ВКРАДЕНА ПОСТАНОВА

Провідні діячі кримськотатарської культури звернулися до Президента України Л.Кравчука, голови Верховної Ради Криму М. Багрова, голови Ради Міністрів Криму Б. Самсонова та міністра культури України І. Дзюби з протестом проти дій Ради Міністрів Криму щодо її ж постанови від 11 травня, в якій рекомендовано Сімферопольському міськвиконкому передати Кримськотатарському музично-драматичному театру приміщення кінотеатру «Сімферополь».

Згадана постанова, говориться у протесті, хоч і датована 11 травня, але була опублікована лише перед Днями кримськотатарської культури у Києві, коли з різних причин деякі представники кримськотатарської інтелігенції відмовлялися від участі в тих заходах. Яке ж було їхнє розчарування, коли після повернення з Києва наприкінці першої декади червня вони дізналися, що Рада Міністрів Криму неопублікованою іншою постановою від 31 травня фактично скасувала своє попереднє рішення. Така маніпуляція, зазначається у протесті, є навмисним обманом, який ще раз показав справжнє ставлення місцевої влади до проблем відродження культури і відновлення прав кримськотатарського народу. Представники творчої інтелігенції вимагають від Ради Міністрів Криму виконання постанови, прийнятої 11 травня.

До речі, до депортації кримських татар 18 травня 1944 року саме в нинішньому приміщенні кінотеатру «Сімферополь» й функціонував Кримськотатарський музично-драматичний театр.

Олександр ПІЛАТ.

З кримінальної хроніки

Фінальна сцена спектаклю

Херсонський обласний суд ухвалив вирок працівникам міліції, котрі торік силоміць відібрали у в'єтнамців понад 38600 тисяч українських карбованців і 52900 тисяч російських рублів.

Міліціонери окремого батальйону патрульно-постової служби при УВС Херсонської області В.Касимов та В.Овинников при допомозі дільничого інспектора Кіровського РВВС Дніпропетровської області А.Примушка обрали жертвами трьох іноземних комерсантів і розіграли спектакль з пограбуванням. «Цивільний» Примушко виступав у ролі грабіжника, перехопив «об'єкти» з сумкою грошей в автомашині і намагався їх привласнити. Його спільники, «стражі порядку», рішуче «затримали» нападника. У кімнаті міліції, що на автовокзалі, після погроз пістолетами іноземці виклали гроші.

Касимов засуджений до п'яти років ув'язнення, Овинников і Примушко — на чотири.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Хесонська область.

Гортаючи зарубіжну пресу

ДВА ГЕНЕРАЛИ — ДВА ПОГЛЯДИ

Головнокомандуючого об'єднаними збройними силами НАТО в Європі генерала Джона Шалікашвілі призначено головою Об'єднаного комітету начальників штабів збройних сил США. Про це оголосив американський Президент Б.Клінтон. Якщо кандидатуру генерала затвердить сенат, то він замінить на цьому посту Коліна Пауелла, який піде у відставку 30 вересня нинішнього року.

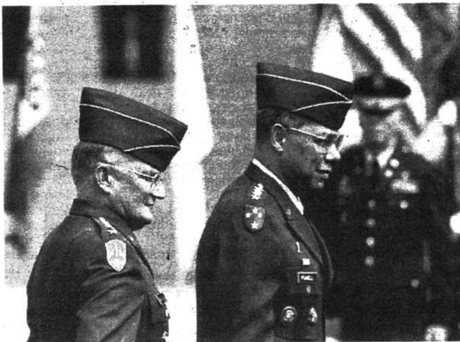
57-річному чотирьохзірочному генералові Дж.Шалікашвілі, пише в зв'язку з новим призначенням газета «Вашингтон пост», на цьому посту доведеться очолити американську армію, що всихає. Вона зараз насилу намагається визначити свою роль. Адже залишилося в минулому радянсько-американське протистояння, а військову частку у федеральному бюджеті планують скоротити наполовину. Дж.Шалікашвілі очолить комітет начальників штабів (КНШ) у розпал дебатів про роль США в нових конфліктах. Як, наприклад, в Боснії чи Сомалі, де немає миру, але й немає війни в повному розумінні слова.

Щодо поглядів двох чотирьохзірочних генералів К.Пауелла та Дж.Шалікашвілі, пише газета, то тут існують серйозні відмінності. Перший, прихильник доктрини «рішучого застосування сили», активно виступає проти американського втручання в Боснії. На його думку, армія США не може застосувати в ній силу, достатню для того, щоб поставити під свій контроль політичну ситуацію в країні. Водночас Дж.Шалікашвілі — один з небагатьох високопоставлених американських військових, хто підтримує більш активну роль США в цій колишній югославській республіці.

Протягом чотирьохрічного перебування на посту голови КНШ К.Пауелл одержав стільки повноважень, користувався такою владою та популярністю, пише далі «Вашингтон пост», що будьякому його наступникові буде важко на нього рівнятися. Нинішній голова КНШ залишить 30 вересня свій пост як один з найдосвідченіших політиків, найупевненіших в собі та найпопулярніших військових лідерів країни за всю її історію.

Нинішній міністр оборони США Л.Еспін не робить таємниці зі свого бажання передати цивільному керівництву Пентагона деяку частину повноважень, що їх воно уступило військовим у період роботи К.Пауелла. Після того, як він піде, воно може також спробувати знову «атакувати» військових під час вирішення ряду соціальних проблем. Таких, наприклад, як служба в збройних силах гомосексуалістів. Проте не можна виключати й те, підкреслює американська газета, що менш відомий публіці генерал Шалікашвілі, в разі затвердження його кандидатури сенатом конгресу, постарається використати в своїх інтересах авторитет і престиж його попередника на посту голови КНШ.

Підготував Ігор ГРУШКО.

На знімку: зміна генеральського караулу?

Подробиці

Киргизстан — Росія: нові перспективи

Цілковите задоволення підсумками російсько-киргизької зустрічі, що відбулася слідом за нарадою керівників держав Центральної Азії та Росії, яка проходила днями в Москві, висловили Голова Ради Міністрів Росії В.Черномирдін та Президент Киргизстану А.Акаєв.

На зустрічі було обговорено питання двостороннього економічного співробітництва, створення спільних російсько-киргизьких підприємств, а також порушено комплекс питань, що стосуються ліквідації наслідків надзвичайних подій у регіоні. Крім того, обговорювалися питання надання спільної допомоги Таджикистану, подальшого розвитку співробітництва двох республік в гуманітарній сфері. Зокрема, йшлося про створення необхідної матеріальної бази для киргизько-російського (слов'янського) університету. Його діяльність, вважає Президент Киргизстану, необхідно всіляко підтримувати, бо він може стати центром слов'янської культури в усьому Центральноазіатському регіоні.

В.Черномирдін та А.Акаєв висловилися за створення економічного союзу між країнами СНД, вони висловили також надію, що на майбутній вересневій зустрічі в Москві має знайти реальне втілення вже прийняте в Мінську рішення про створення економічного союзу. В зв'язку з цим А.Акаєв заявив, що його республіка готова делегувати відповідні повноваження координуючим органам країн СНД. Без цього, вважає він, існує ймовірність знову одержати союз лише на папері.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Угорський калейдоскоп

Рай для інвестицій

5 мільярдів доларів за останні два десятиліття вклали в Угорщину іноземні інвестори. Це половина всієї суми капіталовкладень Заходу в східноєвропейський регіон. Злива інвестицій над Угорщиною пояснюється стабільною політичною ситуацією в країні, а отже мінімальним ризиком для інвестора.

Сьогодні в Угорській Республіці діють 15 тисяч спільних підприємств. Інвестори США, Німеччини, Австрії, Франції, Японії вклали в угорську економіку свої капітали.

Однак не можна стверджувати, що питання про роль іноземного капіталу в економіці Угорщини остаточно розв'язане. Так, деякі політики побоюються, що з часом усі провідні галузі народного господарства країни будуть іноземною власністю. Як негативний приклад вони наводять цукрову промисловість, підприємства для виробництва рослинних олій, жодне з яких сьогодні не належить громадянам Угорщини.

Наступ на «чорний ринок»

Нелегальна торгівля тютюновими виробами, спиртними напоями, кавою та нафтопродуктами заборонена в Угорщині. Віднині торгувати цими товарами можна лише з дозволу місцевих органів влади, а вивозити за кордон — лише за спеціальною ліцензією митно-фінансової служби. Прийняття цього закону викликане тим, що раніше через нелегальну торгівлю згаданими товарами 10 мільйонів форинтів «проплівали» мимо державної казни.

Один відсоток до конкурентоспроможності

34 мільйони іноземних туристів відвідало торік Угорщину. Однак тут є свої проблеми. Адже 19 мільйонів з них приїджали сюди не лише ознайомитися з красотами цього краю, а й «торгонути» на місцевому базарі. Це спричинило те, що більша частка прибутків від туризму працювала на тіньову економіку.

Крім того, частка туризму у валовому національному продукті держави становить 8-9 відсотків. «Планку», образно кажучи, необхідно підняти до 10 відсотків, — заявив нещодавно на прес-конференції голова Всеугорського управління з іноземного туризму Тамаш Теглашши. Він вважає: можна буде твердити про конкурентоспроможність угорського туризму, лише збільшивши державні інвестиції у цю галузь.

І тут «Чайна-Таун»

30 тисяч — стільки китайських громадян налічувалося в Угорщині наприкінці 1991 року, і приплив їх продовжувався завдяки існуванню безвізового режиму між двома державами.

Побоюючись безконтрольної імміграції, угорський уряд поспішив ввести візи для китайців. Хоча внаслідок цього їх кількість знизилась нині до 10 тисяч чоловік, китайці в Угорщині живуть непогано. Вони в основному займаються торгівлею. Їхня комерційна діяльність приваблює угорців насамперед дешевизною товарів досить високої якості, китайськими ресторанами з екзотичними стравами. До того ж у приватних клініках китайці-іммігранти лікують методами традиційної китайської медицини.

У сусідів

ГОМЕЛЬЩИНА ПІД ВОДОЮ

Більш ніж 80 мільйонами доларів обчислюються збитки, що їх зазнала Україна внаслідок рясних дощів. Не обминула стихія й сусідню Білорусь. Особливо постраждала Гомельська область, де під водою опинилися 132 тисячі гектарів сільгоспугідь.

Зливи в Білорусі тривали до кінця липня. А в перших числах серпня на річках Горинь, Ствига, Прип'ять та інших рівень води піднімався на 10-15 сантиметрів щоденно. Лише 10 серпня вода перестала прибувати. Сьогодні уряд республіки вживає всіх заходів, аби врятувати хоча б частину врожаю й перевезти в інші регіони Білорусі велику рогату худобу області, щоб випасти її. Адже через повінь на ланцюг було поставлено близько 174 тисяч голів великої рогатої худоби. За оцінками спеціалістів, втрати, яких зазнає республіка внаслідок повені, обчислюються 500 мільярдами рублів.

Віктор ХОРОШКО.

Мінськ.

Експрес-інформація

Б.Ельцин утримує ініціативу

Все може бути предметом «торгів», окрім територіальної цілісності Росії, зазначив на засіданні ради глав республік Російської Федерації Президент Б. Ельцин. Нарада проходила наприкінці минулого тижня в Петрозаводську.

Б.Ельцин сказав також, що Конституційна нарада, яка схвалила в липні проект Конституції, знову збереться у вересні, щоб розглянути можливі поправки. У цій ситуації російський Президент попередив глав республік, що зауваження слід подавати вже зараз. В інакшому випадку комісія вважатиме, що поправок немає.

На нараді також створено Раду Федерації Росії, яка за задумом Президента Ельцина має стати основою однієї з палат російського парламенту. Нагадаємо, що проект нової Конституції Росії передбачає створення двопалатного парламенту.

За столом неофіційних переговорів намагаються врегулювати конфлікт

Можливості мирного розв'язання конфлікту в Нагірному Карабасі розглянуто на неофіційній зустрічі в МЗС Італії. За столом переговорів зустрілися представники ворогуючих сторін, а також члени дев'яти країн Мінської групи НБСЄ. Під час переговорів розглянуто оперативний план врегулювання конфлікту, запропонований дев'яткою. Тим часом бойові дії в районі вірмено-азербайджанського конфлікту тривають. Наприкінці минулого тижня ворогуючі сторони звинуватили одна одну в порушенні угоди про припинення вогню. З інформації, яка надходить з регіону, відомо, що збройні сили Вірменії оволоділи кількома селами навколо Фізулі і контролюють всі висоти над містом.

Залишилося визначити деякі деталі

Міністр закордонних справ Афганістану А.Арсалла по закінченні переговорів у Душанбе на прес-конференції заявив, що прикордонники, взяті у полон 10 серпня в районі кишлака Курговат, знаходяться на території, яку контролюють урядові війська Афганістану. Міністр підкреслив, що особисто займеться їх звільненням. На його думку, полонених передадуть представникам Росії або Узбекистану на узбецько-афганському кордоні. Залишається лише узгодити деталі передачі прикордонників.

Зловмисники іншого полігону не знайшли

Наприкінці минулого тижня невідомий вибуховий пристрій висаджено в повітря в Мінську неподалік від Будинку уряду, повідомила агенція Белінформ. Вибуховою хвилею вибито шибки в навколишніх будинках, з людей ніхто не постраждав. На місці пригоди працюють експерти оперативно-слідчих груп КДБ, МВС, Міністерства оборони Білорусі.

Відійшли, але настроєні рішуче

Останні свої позиції на плато Ігман поблизу Сараєва залишили минулої неділі війська боснійських сербів. Їх замінили патрульні групи миротворчих сил ООН. Віднині вони контролюватимуть цей район, а також декілька висот на сусідній гірській гряді Белашніца.

Втім, як зазначають західні засоби масової інформації, відведення сербських сил не означає, що їх керівники готові погодитися на мир і облозі Сараєва буде покладено край. Командування «голубих касок» дало сербам гарантії, що залишені ними позиції не займуть мусульманські формування. Крім того, сербська артилерія продовжує контролювати усі шляхи до боснійської столиці. І в разі неуспіху женевських переговорів сербські вояки зможуть швидко відновити облогу Сараєва.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Нотатки небайдужого

ВИКИНЬМО КАМІНЬ З-ЗА ПАЗУХИ

ЗАВЕЛИСЯ в Україні якісь дивні люди. То їм раптом заманеться хоча б ще трохи пожити в Радянському Союзі, хоч той неборака вже давненько сконав, то з піною біля рота починають доводити, що в сорокових-п'ятдесятих роках на заході України не було ніякої національно-визвольної боротьби, а просто підступні бандити вбивали та грабували мирне населення. І так далі. Останнім часом ці люди активізувалися, намагаються всім накинути свою далеку від істини точку зору. Ось один з численних прикладів. У номері газети «Зоря» (Красний Лиман Донецької області) від 13 березня цього року ветерани війни, зокрема, пишуть: «Некоторые народные депутаты начали усиленную возню по реабилитации профашистских организаций украинских националистов... Призываем всех честных людей дать решительный отпор предателям своего народа!» (Гей, як потягло від цих слів 1937 роком!) «Не позволим марать грязными лапами историю нашей матери-Украины!» (Чи ці люди справді не відають, що історію України до невпізнання сфальсифіковано?) «Теперь совершенно очевидно и ясно, что нынешние (государственные — Б. С.) символы навязаны нашему народу его недругами...» (Що поганого зробила цим людям Київська Русь, звідки й узято теперішні Державний прапор і Малий Герб України?).

Як цей, так і більшість інших випадків проти УПА свідчать принаймні про те, що наша «спільна батьківщина» — СРСР була жорстокою школою ненависті до всіх, хто має думки, відмінні від думок «правовірних» марксистів-ленінців. У цій школі ми не мали можливості, на жаль, прислухатися до тихого голосу мудрості, а більше слухали емоційних заангажованих невігласів.

Ось і вийшло, що частина ветеранів Вітчизняної, яких ми поважаємо за визволення України від гітлерівців, сприймає життя не зовсім таким, яким воно є насправді. Річ у тому, що за незалежність України воювали не лише вони. За неї віддавали бентежні життя реєстрові та нереєстрові козаки, січові стрільці, петлюрівці, студенти. Вже за комуністичного правління імперські посіпаки розстріляли, замучили, розкуркулили, заморили голодом, репресували, ув'язнили, заслали мільйони мешканців України, у тому числі й вояків УПА, в основному за те, що прагнули бути вільними людьми, господарями у своїй державі. Уже в останні роки за незалежну Україну гинули по гулагах так звані дисиденти.

Тож нинішнє «безкровне» здобуття незалежності українським суспільством підготували без перебільшення ріки крові мільйонів мешканців замордованої України, в тому числі й вояків УПА.

Тепер чи не щодня чуючи прокляття на адресу бандерівців, я намагаюся з'ясувати — спочатку для себе — в чому можна звинуватити колишніх повстанців сьогодні, як це роблять, скажімо, деякі ветерани? Адже війна є війна. Коли солдати Вітчизняної, йдучи в атаку з вигуками «За Родину, за Сталина!», засвідчували цим свою любов до Батьківщини, то їх, зрозуміло, ніхто не збирається судити за те, що вони когось знищили або поранили. Коли вояки УПА, помолившись Богові за Україну, йшли нищити її ворогів, то в наслідках цієї воєнної роботи вони були винні такою ж мірою, як і рядові енкавеесівці, яких змушували нищити повстанців буцімто в ім'я майбутньої щасливої та процвітаючої Радянської України. Кожен відстоював свободу та незалежність своєї Вітчизни, як навчили її розуміти (одних — як СРСР, других — як Україну).

То була велика трагедія українського народу, якої багато хто не розумів тоді й досі не хоче зрозуміти. Дехто вважає навіть, що ніякої національно-визвольної боротьби й не було, а сама собою завелася зграя бандитів, яку, зрештою, обеззброїли й судили. Нічого собі «зграя», коли тільки за 1944—1945 роки за офіційними даними було знищено 103313 повстанців, та ще затримано, заарештовано, з'явилося з повинною понад 340 тисяч чоловік — разом майже півмільйона населення! Не може бути стільки бандитів навіть у великій країні Україні. Тим часом після 1945 року війна з повстанцями тривала ще мало не десятиріччя, отже, цифри ці ще зросли...

Тепер з висоти прожитих років і надбаного досвіду можна зробити такий лаконічний висновок: у війні проти національно-визвольного руху в Україні сила була на боці захисників СРСР, а право, отже й справедливість — на боці захисників незалежної України.

Незалежна Україна аж ніяк не вписувалася в червону імперію, і тому повстанців швидко зводили зі світу. Ті нечисленні, що зосталися живі, встигли спокутувати свої і чужі гріхи навіть перед імперськими судами. Настала пора — вони повернулися додому. Доживати віку. І тут їм пощастило побачити на власні очі незалежну Україну, за яку воювали замолоду. Виходить, що їхні життя — і мертвих, і живих — не змарнувалися, бо головної мети вони все ж таки досягли.

Проте колишніх повстанців не сприймають як ветеранів війни. Їх і далі звинувачують у вбивствах беззбройних людей і навіть дітей. Ці звинувачення треба переглянути. Адже, з точки зору здорового глузду, порятунком для повстанців були саме приязні стосунки з місцевим населенням. Тим більше, що повстанці здебільшого й рекрутувалися з нього. В інтересі бандерівців не могло входити псування цих стосунків. Селяни навколишніх сіл та повстанці — це були два загони одного війська, і їх не можна було перемогти, не розділивши. Тому селян за підтримку своїх синів та сусідів, які пішли до лісу і стали повстанцями, енкавеесівці всіляко карали, виводили до сибірів та магаданів. Про масштаби депортації свідчать неспростовні факти. Тільки протягом 1944—1949 років було депортовано 50453 сім'ї у складі 143141 особи. Якби український народ був не такий численний, він би незабаром опинився за Уральськими горами, розділив би гірку долю інших народів.

Повстанці як тільки могли перешкоджали вивезенню українців на чужину. Проте сила й підступність московських опричників перемогли. Енкавеесівці знищували окремі сім'ї місцевого населення, а потім намагалися довести, наче це чорна робота повстанців або, принаймні, що таке знищення спричинене опором повстанців, щоб цим поставити стіну між населенням і бандерівцями. До такого висновку приводять логіка подій, численні документально зафіксовані випадки. Ось один з багатьох документів:

«25 октября 1944 года участковый уполномоченный Порицкого района Волынской области Воротников получил задание от начальника районного отдела НКВД задержать в селе Ляхово гражданина Парфенюка, якобы дезертировавшего из Красной Армии. Взяв четырех бойцов из местной охраны общественного порядка, Воротников в 20.00 часов вечера окружил дом Парфенюка и ворвался в него. В доме находилась семья Парфенюка: жена, два сына, три дочери, из них одна трехмесячного возраста.

Не обнаружив Парфенюка, Воротников застрелил его жену, пятнадцатилетнего сына, трех дочерей, в том числе трехмесячного ребенка. В живых остался только младший сын, который спрятался на печке.

Расстреляв семью Парфенюка, Воротников с целью сокрытия своего преступления поджег дом и сарай Парфенюка, однако после его отъезда дом был спасен жителями села.

Возвратившись в районный центр, Воротников объяснил, что якобы «из дома Парфенюка в него стреляли бандиты».

При расследовании Воротников был уличен оставшимся в живых сыном Парфенюка, после чего он сознался в совершенном преступлении. Впоследствии установлено, что гражданин Парфенюк находится в Красной Армии и никогда из нее не дезертировал».

Тепер усе те в минулому. В далекому минулому. Здається, не залишилося жодних підстав для ворожнечі між колишніми вояками колишньої УПА та колишніми солдатами внутрішніх військ НКВС. Час і підступність імперських верховодів зрівняли і тих, і тих мало не із землею. У повстанців перемогу забрала немилосердна імперія руками енкавеесівців, у солдатів внутрішніх військ, у вояків Червоної Армії, — недолуге керівництво велетенської держави, яке й через десятиліття не змогло забезпечити всіх фронтовиків ані житлом, ані пристойними пенсіями, бо не про них дбало. Так переможці у страшній війні, в тому числі й у боротьбі проти українського народу, зазнали відчайдушної поразки за мирного часу.

Між іншим, цілком закономірний фінал.

Проте й цей гіркий урок декого нічому не навчив: упосліджені імперією, так ветерани війни вже самотужки провадять боротьбу зі своїми колишніми «ворогами», так само пригніченими імперією. Як бачимо, ця вистава з театру абсурду триває й досі. Тим часом у німецькому суспільстві, де вистачало всякого люду, в тому числі й фашистів, знайшли спосіб швидко замиритися між собою, зосередивши зусилля не на чварах, а на відбудові господарства, примноженні його багатств. А потім (розумні люди!) замирилися і навіть заприязнили з колишніми ворогами, що перебували за їхніми державними межами, в тому числі і з Україною. Тепер громадяни об'єднаної Німеччини приїжджають до нас як добрі приятелі, а німецькі поселенці обживаються на півдні України. Адже ми — сусіди, а сусідам треба жити в мирі.

Здається, зрозуміла кожному істина. Проте між собою ми й далі колотимося, чим смішимо людей. З огляду на це запитаймо себе: кому і для чого потрібно не визнавати повстанців захисниками незалежної України? Щоби знайти правильну відповідь, повернімося до листа ветеранів з Красного Лиману і процитуймо ще одне речення, написане після того, як вони «затаврували» українські державні символи. Ось воно: «Оставьте для будущих поколений красно-голубое знамя, серп и молот со звездочкой...»

Тепер ви знаєте, про яку Україну мріють наші краснолиманські ветерани. Про Україну у складі імперії, де не може бути й мови про державність, отже й про виправдання людей, які цю державність захищали. На щастя, ці мрії нездійсненні, бо немає у світі «живої води», здатної оживити померлу імперію.

Що ж нашому нещасному суспільству робити, якщо сини України не визнають своїх братів, мало того, вважають їх за своїх ворогів? Завжди, коли не знаходять згоди в сімействі, позиваються в суді. Мабуть, наше суспільство задовольнив би присуд науковий. Та, на жаль, у наших доморощених науковців, які за попередньої влади продемонстрували неперевершений конформізм, нині так сильно підмочена репутація, що їм мало хто йме віри. То нехай би Верховна Рада, відповідні її комісії звернулися до правників із світовими іменами, які професійно вивчали національно-визвольні рухи народів, у тому числі й так звану «бандерівщину», й попросили б їх по-науковому об'єктивно відповісти на однеєдине запитання: чи такий уже непростимий злочин визволяти рідну землю з-під «опіки» чужинця, зайди, окупанта, «старшого брата» — байдуже, як він називається і чим маскує власну агресивну суть? А може, навпаки: ставати на захист рідної землі зі зброєю в руках — це священний обов'язок кожного жителя поневоленої (за іншим варіантом: «возз'єднаної») України?

Хай світові стане смішно від дитячих наших запитань, а нам сором, що ось такі ми люди: свого шанувати не вміємо, своїх захищати розучилися, а несвоїх, які починають ходити на головах у нашій молодій державі, не можемо поставити на місце.

Думаю, що цей шок у нас з часом минеться, і ми почнемо послідовно й неухильно захищати і власні державні символи, і своїх патріотів — на високому державному рівні.

А тепер в ім'я майбутнього процвітання Вітчизни викиньмо камінь з-за пазухи, не поглиблюймо розколу в суспільстві, замирімося одні з одними. Не до конфронтації нині Україні, браття. Тільки примирення між окремими прошарками дасть можливість суспільству рухатися до прогресу. Дивімося неупередженими очима і на наше трагічне минуле, і на тривожне сучасне. Ставаймо мудріші, щоб з меншими втратами відстояти незалежність України і вижити самим.

Борис СИДОРЕНКО.

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО СТВОРЕННЯ АКЦІОНЕРНОГО СУДНОПЛАВНОГО КОНЦЕРНУ «БЛАСКО» — «ЧОРНОМОРСЬКЕ МОРСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО»

З метою прискорення процесу становлення і подальшого розвитку морського транспорту України, максимального задоволення потреб України в експортно-імпортних і каботажних перевезеннях по морю і подолання залежності економіки України від зовнішніх монополістів-перевізників, підвищення ефективності та конкурентоспроможності морського транспорту України на основі корпоратизації і акціонування та на виконання Національної програми створення танкерного флоту України **постановляю:**

1. Підтримати ініціативу Міністерства транспорту України та Чорноморського морського пароплавства і створити на базі структурних підрозділів Чорноморського морського пароплавства (згідно з додатком) акціонерний судноплавний концерн «Бласко» — «Чорноморське морське пароплавство» (далі — концерн «Бласко»).

2. Призначити КУДЮКІНА Павла Вікторовича президентом концерну «Бласко».

3. Міністру транспорту України О. КЛИМПУШУ та президенту концерну «Бласко» П. КУДЮКІНУ у місячний строк затвердити Статут акціонерного судноплавного концерну «Бласко» — «Чорноморське морське пароплавство».

4. Встановити, що концерн «Бласко» є правонаступником з усіх зобов'язань Чорноморського морського пароплавства як в Україні, так і кордоном.

5. Надати концерну «Бласко» право:

представляти свої інтереси в міжнародних організаціях ІНМАРСАТ (Міжнародна організація морського супутникового зв'язку), КОСПАС-САРСАТ (Космічна система пошуку аварійних суден (і літаків) — Супутникова система стеження, що використовується для пошуку і рятування), МАРПОЛ (Морське забруднення (Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден) та ІМО (Міжнародна морська організація), а також в міжнародних організаціях з питань морської медицини;

видавати медичні сертифікати міжнародного зразка.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
13 серпня 1993 року
№ 303/93

Срочно позвонить
√ черный перец
√ какао-порошок
√ соки
(044) 276-5391

ПЕЖО – ДОСВІД ДОРІГ УСЬОГО СВІТУ!

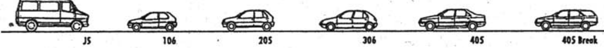
Багаторазові переможці ралі «ПАРИЖ-ДАКАР» автомобілі «ПЕЖО» довели свою міцність, надійність та економічність, і свій престиж повсюди – від пісків Сахари до автострад Америки.

Автомобілі «ПЕЖО» від офіційного імпортера «ІЛТА Київ» – це гарантія та фірмовий сервіс.

Двигун – дизельний чи бензиновий, додаткове обладнання, колір – на Ваш вибір.

ПРОДАЖ: Київ-10, вул. Січневого повстання, 11-А
тел. (044) 290-40-33, 290-42-48
Львів (0322) 72-26-34, 72-59-28
Донецьк (0622) 55-30-94, 99-85-06

СЕРВІС: Київ, Залізничне шосе, 25
тел. (044) 268-40-01

PEUGEOT
ilta KIEV OFFICIAL IMPORTER

РЕАЛИЗУЕМ

со склада в Одессе мелкооптовые партии косметики производства Кипра по лицензии Англии, Германии, Франции (шампуни, гели, дезодоранты, лаки, муссы, лосьоны, мыло).

Организуем прямые поставки.

Форма оплаты: по договоренности.

Контактные телефоны: (048) 23-09-87; 22-37-75; 26-35-06.

ЗАО "Агротехнаука"

поставит партии

тракторов МТЗ-80;-82;
автомобилей МАЗ

в обмен на

мраморный камень;
металл;
сахар;
экскаваторы ЭО-2621 (ЮМЗ)

Готовы рассмотреть любые предложения по взаимопоставкам

(8-0172) 66-27-99, 69-14-97
Факс: (8-0172) 66-27-99

ОДИС ODIS

ВАШ КОНЕК НА ТРУДНЫХ ДОРОГАХ — ФИРМА "ОДИС"

- ВАМ НУЖНО ПЕРЕВОЗИТЬ ОХЛАЖДЕННЫЕ И ЗАМОРОЖЕННЫЕ ПРОДУКТЫ?
- ВЫ ХОТИТЕ ИМЕТЬ В СВОЕМ ХОЗЯЙСТВЕ ПЕРЕДВИЖНОЕ ОВОЩЕХРАНИЛИЩЕ С ИДЕАЛЬНЫМИ УСЛОВИЯМИ ХРАНЕНИЯ?
- ВАМ НУЖНЫ СУПЕРАВТОМОБИЛИ СЕМЕЙСТВА МАЗ?

ВОСПОЛЬЗУЙТЕСЬ УСЛУГАМИ ФИРМЫ "ОДИС" — ВСЕ ВАШИ ПРОБЛЕМЫ БУДУТ РЕШЕНЫ!

"ОДИС" ПРЕДЛАГАЕТ:

- двухосные изотермические полуприцепы с прекраной термоизоляцией и идеальной защищенностью от краж и взломов;
- новейшие автомобили МАЗ-54329 к любым модификациям изотермических полуприцепов;
- установку в течение одного дня изотермических кузовов на шасси автомобилей МАЗ, КрАЗ, ЗИЛ, ГАЗ;
- доставку грузов в кратчайший срок в страны СНГ и Европы.

НАША НАДЕЖНОСТЬ — ВАШЕ СПОКОЙСТВИЕ!

Телефоны в г.Одессе: (0482) 66-31-36, 61-88-05.
Факс 65-90-61

УВАГА!

Всесвітньовідомий Сорочинський ярмарок запрошує підприємства, організації, комерційні структури для участі в оптовій ярмарці, яка відбудеться **28—29 серпня 1993 року.**

Заявки на участь в оптовій ярмарці — продажу приймаються до **25 серпня 1993** року за адресою:

Полтавська обл., м. Миргород, тел. 5-26-25, 5-25-24.

Ярмарком.

Инвестиционно коммерческая фирма KONSTANTIN

Продаёт или меняет на фуражное зерно новые реэкспортные автомобили

ВАЗ и **НИВА**

оплата любая, скидка за ОПТ

Тел. (0172) 337-198, 342-481

ДЕСМОКОЛЛ 400

БАЙПРЕН 330

виробництва Німеччини

Тел. (044) 216-53-18

Тел./факс: (044) 216-89-25

ФИРМА «ВАЛТЕКС»

предлагает для реализации всем организациям по предоплате одеяла жаккардовые двухспальные по цене 42 тыс. крб., полуторные по 33 тыс. крб., детские по 18 тыс. крб.

За справками просим обращаться: Лубны, Полтавской обл., **Фирма «Валтекс», телефоны: 5-11-87, 5-10-66, 5-12-30.**

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

професорів (докторів наук) кафедр: політекономії (зі спеціальності економіка та управління виробництвом), філософії (зі спеціальності правознавство), фізики, української мови, української літератури.

Обраним за конкурсом забезпечують житлом на пільгових умовах.

Строк конкурсу місяць — з дня оголошення.

Документи згідно з положенням надсилати за адресою: **257036, м. Черкаси, МСП-36, бульвар Шевченка, 81, кім. 124.**

Фирма со склада в Киеве реализует:

— АБП (контейнерные заправки емкостью 8 тонн);
— пульт оператора автозаправочной станции ПО АЗС-8;
— автозаправочные колонки КЭР-50.

Тел. (044) 212-48-03, факс (044) 225-61-67.

ЗЕМЛЯ ЧУЖА, А СМЕРТЬ СВОЯ

У Грузії гинуть, дістають поранення стрільці загонів Української Національної Самооборони. Вони поїхали туди з вірою у те, що відстоюють на чужій землі інтереси України.

Олег Вітович, командир Львівської крайової команди УНСО, поки що на війну в Грузію не поїхав, хоча згідно з писаним і неписаним кодексом честі ватажок має бути попереду. У всякім разі, так завжди робили провідники УПА, а УНСО проголосила себе спадкоємицею повстанців. Голова Львівського обласного комітету Української Національної Асамблеї Андрій Шкіль пояснив мені, що Кавказ, як і Придністров'я, пройдуть усі лідери, однак нині у Олега Вітовича поважні родинні причини.

7 серпня у соборі святого Юра Олег Вітович взяв шлюб із громадянкою США, українкою за походженням. Не знаю, чи за весільним столом хтось кричав молодятам «гірко» і чи справді їм було гірко у ці аж ніяк не святкові дні. В Україні з давніх давен весільні і жалобні дзвони ніколи не лунали водночас. Та очевидно, і молодята, і їхні гості, стрільці УНСО та представники української діаспори, вважали, що ніякого святотатства не вчинили, бо ж весілля відбулося у Львові, а панахида по загиблих — на далекій чужій землі. Українські хлопці поховані в Сухумі, і на їхні могили кладуть квіти грузинські дівчата...

Відтепер в історії УНА-УНСО розпочинається нова сторінка. Між учорашнім її етапом — етапом ідейного та фізичного вишколу, етапом спалювання хреста та більшовицької літератури, етапом сутичок з міліцією чи інакомислячими, та нинішнім — етапом бойових дій на території чужої держави — прірва глибиною в людське життя. На той час, коли я пишу ці рядки, убитих четверо, поранених більше десяти. Втім, цифри ці не точні, бо ж кількість жертв зростає з кожною годиною. Щоб нагадати деякі теоретичні засади УНА-УНСО, процитую витяг з доповіді заступника голови УНА Дмитра Корчинського на IX сесії УНА, що відбулася 17 липня в Києві.

...«Існує думка, що велика політика робиться цими смішними людьми в краватках у Верховній Раді, що вона робиться указами і постановами, що вона робиться Президентами на конференціях і послами на зустрічах. Це дурниці. Велика політика робиться у заводських курилках, вона робиться на кухнях, на вулицях, вона робиться на вишколах і акціях УНСО, а те, що роблять Президенти, посли, депутати і міністри — це тільки великий дим над великою політикою. (...) Панове, у цій країні тільки ми, тільки оцей загал поводить себе як нація. Ті партії, які існують, це партії, тільки ми — це вчинки. (...) Тільки наш шлях є вірним, бо ми йдемо — решта спекулюють по дорозі. Раз та назавжди треба позбутися думки, що хтось тут ще має рацію, крім нас».

Свідомо уникаю будь-яких коментарів і дискусій з теоретиком. Значно більше довіри маю до тих, хто готовий заплатити за свої переконання життям. З двома пораненими стрільцями УНСО я зустрілася у Львові. Зізнаюсь, сподівалася побачити перед собою юних відчайдухів, які подалися на війну, мов на вишкіл у Карпати, не усвідомлюючи достеменно, що це таке, і нині напрацьовують політичний капітал для лідерів УНА-УНСО. Втім, вчинки унсовців настільки неоднозначні, що їх імідж важко змалювати одною барвою. З одного боку — наївний авторитаризм, претензії на істину в останній інстанції, про що свідчить процитований виступ чи, скажімо, проголошений і виконаний вердикт — три буки — щодо редактора газети «За вільну Україну» Богдана Вовка. З другого боку, не можна не помітити того, що своїми діями унсовці нерідко заповнюють вакуум, який могли б і мали б заповнити інші сили й організації. Приміром, нам бракує масових військово-спортивних організацій, які б давали добрий вишкіл молоді, готували її до захисту Батьківщини. Маємо вже Українську армію, та юнацтво не вельми охоче йде служити до її лав, ухиляється від призову. Багато тих, що йдуть до війська, кволі і незагартовані. Воюючи в Придністров'ї, стрільці УНСО, з одного боку, втручалися у справи суверенної Молдови, та водночас вони вивозили з-під куль дітей з українських родин, до яких нікому іншому діла не було. Одне слово, унсовців годі причесати одним гребінцем. На ці думки мене навела і зустріч із пораненими стрільцями Устимом і Рутою (це їхні псевда). Обидва — кияни. Устимові — 41 рік, він — інженер-механік за фахом, офіцер запасу, має десятирічного сина, його батько й дід були військовиками. Сам Устим, за його словами, здобув загартування у В'єтнамі. Руті — 29 років, він пройшов Афганістан, має півторарічну донечку, працює в малому підприємстві. Я побачила перед собою людей, яким є що втрачати і які знають усьому ціну. Не думаю, щоб таких, як вони, легко було спантеличити самими тільки гаслами і деклараціями. Вони твердо вірять у те, що в Грузії захищають інтереси України, бо знесилюють там спільного ворога.

— Грузія першою розпочала війну проти московського імперіалізму. Чим більше втрат Росія зазнає в Грузії, тим більш ослабленою вона буде в Україні, — вважає Устим. — Ворог незалежності України — це Росія. Серед противників ми не побачили кавказьких облич, зате бачили найсучаснішу бойову техніку — кораблі, літаки, танки. Звідки, скажіть, вони взялися в Абхазії, населення котрої становить близько 70 тисяч разом з жінками, старими, дітьми?

— Чи доводилося вам стріляти зблизька у живу мішень? — цікавлюся.

— Доводилося, бо й у нас стріляли, — відповідає Устим. — Та я нічого не маю проти рязанського хлопця, якого послали сюди воювати. Я був свідком розмови 16-річного юнака-абхазця з грузином. «Брате, не вбивай мене, я поранений», — прохав хлопчина. «Ось бачиш, потрібна була війна, аби ти зрозумів, що ми — брати». Потому грузин кілька годин виносив хлопця з поля бою, сам дістав поранення. Кавказці могли б жити в мирі, та Росія підігріває всі гарячі точки. Вони їй потрібні. 15 липня біля села Старушкіно в горах проти нас було застосовано хімічну зброю. І спеціалісти й лікарі визнали, що то був газ іприт. Щодня ведеться обстріл Сухумі. Які ж там стратегічні об'єкти? Гинуть жінки і діти. Це робиться для того, щоб залякати місцеве населення, а потім поселити тут «миротворчі сили». Ми бачили і зможемо згодом показати вам паспорти «миротворців», у яких російська прописка замінена сухумською. Навіщо — неважко здогадатися.

Мої співрозмовники не без гордощів показали мені свої паспорти, де записано грузинською і українською мовами: «Почесне громадянство отримане за хоробрість, виявлену в боях за оборону м.Сухумі». Вони пишаються тим, що українці (єдині!) допомагають братам-грузинам відстояти свою незалежність. За їхніми словами, вище військове керівництво Грузії висловило побажання після перемир'я використати потенціал УНСО для формування регулярної грузинської армії.

19-річний киянин з псевдонімом Цвях пішов на війну разом із батьком. Єдиний син загинув на очах у батька, той виніс його на своїх руках і поклявся, що залишиться в Грузії до кінця, до перемоги.

— По-чоловічому я зрозумів би батька, якби він покаявся, але цього не було, — розповідав Устим.

Устим дістав тяжке поранення, в нього роздроблені кістки на руці і він потребує серйозного лікування, та перебуває не в лікарні, а в профілакторії одного з львівських підприємств, де стрільців прийняли сердечно і з співчуттям. Я була здивована, коли під час розмови Рута зробив ін'єкцію своєму товаришу. Стрільці пояснили мені, що в Києві лікарі готові були надати їм допомогу, але з ними провели відповідну роботу працівники СБУ, і ті побоялися госпіталізувати поранених.

— У цивілізованих країнах навіть злочинцям спочатку надають медичну допомогу, а вже потому судять їх.

У Львові поранені не відчувають тиску з боку компетентних органів і тішаться тим, що навіть куховарки з профілакторію розуміють їх, співчувають і говорять між собою: «Ці хлопці захищали Україну в Грузії».

З приводу цих подій заступник голови СБУ, начальник УСБУ по Львівській області генерал-майор Василь Горбатюк звернувся з відкритим листом до керівництва УНА-УНСО і жителів регіону:

«... При всій моїй до них та до їхніх батьків повазі, я не можу сказати, що ці діти загинули за Україну. Вони позбулися життя за вас, панове зверхники УНА- УНСО... Яку велику відповідальність перед Богом та людьми ви взяли на свої плечі і на свої долі. Перед Богом тому, що Спаситель говорив «Не убий!» Ви ж посилаєте якщо не на смерть, то принаймні — вбивати інших. Перед людьми — бо посилаєте на каліцтво, або на загибель їх дітей. Схаменіться! Невже саме така політика принесе Україні порядок і добробут? Батьків кожного з молодих людей, які збиралися до Грузії на війну, співробітники управління Служби безпеки України попередили про те, що їхня дитина може загинути. Попереджатимемо і надалі».

Генерал-майор Василь Горбатюк звернувся до всіх галичан із закликом не бути байдужими до безвідповідальних дій УНА-УНСО.

Заступник голови обласної ради Іван Гель, багаторічний політв'язень, вважає, що Василь Горбатюк висловив думки багатьох людей. Політв'язні, ветерани ОУН і УПА, з якими він спілкувався, не підтримують цю грузинську акцію і вважають її антиукраїнською.

Що ж у цій акції, яка завдає Україні смерті і каліцтва, є політикою, а що — димом від політики? Час розсудить, матері скажуть своє слово. А поки що за християнським звичаєм схилімо голови перед загиблими і простягнімо руку милосердя скаліченим юнакам, позбавленим, до речі, соціального захисту по лінії профспілок. Не називаймо їх героями чи жертвами, вбивцями чи найманцями, бо жодне з цих слів не характеризує їх сповна. Вони — діти народу з трагічною історією. Однозначно можна сказати лише одну річ: діти України не повинні бути гарматним м'ясом на чужій війні.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Спорт

На аренах країни і світу

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. Другий тур.

«Шахтар» — «Торпедо». 1:0. Суддя Грисьо (Львів); 8000 глядачів. Гол: Матвєєв (86).

«Кривбас» — «Нива» Вц. 3:0. Туховський (Сімферополь). 7000 глядачів. Голи: Сапронов («Нива», 22, у власні ворота), Ниченко (29), Громов (38).

«Чорноморець» — «Зоря-МАЛС». 4:1. Мартинюк (Дніпропетровськ). 1200 глядачів. Голи: Гусейнов (2,10,68), Лебідь (61) — у господарів; Курбацький (35) — у гостей.

«Нива» Тр. — «Волинь». 2:1. Хіблін (Хмельницький). 8000 глядачів. Голи: Біскуп (55), Дем'янчук (58) — у господарів; Шевчук (70) — у гостей.

«Таврія» — «Буковина». 3:1. Овчар (Івано-Франківськ). 1500 глядачів. Голи: Шейхаметов (23), Гайдаш (25, 80) — у господарів; Фінкель (83) — у гостей.

«Кремінь» — «Темп». 0:0. Безрук (Луганськ). 7000 глядачів.

«Карпати» — «Верес». 0:0. Татулян (Київ). 3000 глядачів. На 48-й хвилині Плотко («Карпати») не реалізував пенальті.

«Дніпро» — «Динамо». 2:3. П'яних (Донецьк). 15000 глядачів. Голи: Максимов (9), Беженар (59, з пенальті) — у господарів; Шкапенко (46), Шаран (48), Хруслов (6[illegible] [illegible] пенальті) — у гостей. На 52-й хвилині [illegible]оненко («Динамо») не реалізував пенал[illegible]

«Металург» — «Металіст». 0:1. Яремчук (Київ). 8000 глядачів. Гол: Пушкуца (61).

	В	Н	П	М	О
Шахтар	2	0	0	4—0	4
Динамо	2	0	0	5—3	4
Чорноморець	1	1	0	4—1	3
Таврія	1	1	0	4—2	3
Верес	1	1	0	2—0	3
Металіст	1	1	0	2—1	3
Нива Тр.	1	1	0	2—1	3
Кривбас	1	0	1	3—1	2
Зоря-МАЛС	1	0	1	2—4	2
Темп	0	2	0	1—1	2
Дніпро	0	1	1	3—4	1
Волинь	0	1	1	1—2	1
Карпати	0	1	1	1—2	1
Торпедо	0	1	1	0—1	1
Буковина	0	1	1	1—3	1
Кремінь	0	1	1	0—2	1
Нива Вц.	0	1	1	0—3	
Металург	0	0	2	0—4	0

Першість країни. Перша ліга. Перший тур. «Динамо-2» (Київ) — «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). 1:1. Голи: Поліщук (81) — у господарів; Турянський (27) — у гостей. **«Дніпро» (Черкаси) — «Скала» (Стрий). 1:0.** Прохоненко (74). **«Хімік» (Северодонецьк) — СК «Одеса». 4:1.** Сахаров (3, з пенальті), Марченко (38), Бабенко (53), Лактіонов (68) — у господарів; Зав'ялов (13) — у гостей. **«Сталь» (Алчевськ) — «Артанія» (Очаків). 1:0.** Гніздилов (36). **«Нафтовик» (Охтирка) — «Евіс» (Миколаїв). 1:2.** Грачов (70) — у господарів; Забранський (34, 68) — у гостей. **«Автомобіліст» (Суми) — «Металург» (Нікополь). 0:0. «Норд-АМ-Под[illegible]ля» (Хмельницький) — «Хімік» (Жит[illegible]). 2:0.** Яременко (22), Федорко (73). **«Кр[illegible]» (Чортків) — «Десна» (Чернігів). 2:1.** Леонідов (22), Зеленюк (89) — у господарів; Бондаренко (73) — у гостей. **«Ворскла» (Полтава) — «Поліграфтехніка» (Олександрія). 0:0.**

Легка атлетика. Чемпіонат світу. Штутгарт (Німеччина). Чоловіки. Молот. А. Абдувалієв (Таджикистан) — 81. 64. Ходьба. 20 км. В. Массана (Іспанія). 100 м. Л. Крісті (Великобританія). Жінки. Марафон. Ю. Асарі (Японія). Ядро. Х. Чжихун (Китай). Довжина. 1. Х. Дрехслер (Німеччина) — 7. 11. 2. Л. Бережна (Україна) — 6. 98.

На знімку: Лариса Бережна з Київської області — срібний призер чемпіонату світу зі стрибків у довжину.

Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

♦ Рукописи не повертаємо.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 846.430.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0304106

1, 4, 5, 8, — сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».